

Jan Brouwer Scriptieprijs 2021 - Economische Wetenschappen
Juryrapport

Jeroen van der Vaart (Rijksuniversiteit Groningen)
Health inequalities and the progressivity of retirement programs

Economie is een gedragswetenschap, maar onderscheidt zich van andere sociale wetenschappen door het economisch gedragskader, het formaliseren van dit gedrag in economische modellen en het toetsen van de hypothesen die volgen uit dit kader met geavanceerde statistische methoden. De formele theoretische gedragsmodellen zijn belangrijk in de economie omdat het ons economen helpt om structuur aan te brengen, om de onderliggende mechanismen bloot te leggen, en te begrijpen hoe die mechanismen uiteindelijk leiden tot geobserveerd gedrag. Met behulp van gegevens proberen we de onderliggende mechanismen te identificeren wat ons helpt bij het analyseren van geobserveerde gedragsuitkomsten, het analyseren van beleidsmaatregelen en het verbeteren van, bijvoorbeeld, instituties van de welvaartstaat. De scriptie van Jeroen van der Vaart is hier een uitstekend voorbeeld van.

In zijn scriptie 'Health inequality and the progressivity of Retirement programs' kwantificeert Jeroen van der Vaart de herverdelingseffecten van pensioen- en langetermijnzorg-arrangementen. Hiervoor maakt Jeroen een structureel levenscyclus model waarin het welzijn van huishoudens afhangt van consumptie en vermogen dat ze kunnen nalaten aan hun erven. Omdat er eigen bijdragen zijn voor het gebruik van langetermijnzorg geeft dit ook een prikkel om niet teveel vermogen aan te houden. Iedere periode moeten huishoudens dus een beslissing nemen over wat ze nu consumeren en wat ze doorschuiven naar de volgende periode. Daarmee moeten ze ook rekening houden met het pensioen- en langetermijnzorg-systeem en het risico op een verslechtering van hun gezondheid. Dit model wordt vervolgens geconfronteerd met individuele gegevens over inkomens- en vermogensontwikkeling, sterfte, gezondheid en zorggebruik.

Het oplossen van het theoretische model en het vervolgens schatten van de gedragsparameters op geobserveerde gegevens is een formidabele klus. Slechts enkele onderzoekers hebben voldoende kennis van theoretisch dynamische economische modellen én toegepaste econometrie om dit soort uitdagende projecten tot een goed einde te brengen. Maar als je daarin slaagt heb je ook wat: met de uitkomsten van dit model kan je bestaande beleidsmaatregelen evalueren, maar ook de effecten van nieuwe alternatieve maatregelen (de zogenaamde counterfactuals) doorrekenen. Het is voor beleidsmakers zeer relevant om te weten wat de verdelingseffecten zijn van pensioenen en langdurige zorg, in onderlinge samenhang. Jeroen laat zien dat als gevolg van de regelingen op deze terreinen een sterke herverdeling van lage naar hoge inkomens plaatsvindt. Daarmee kan bijvoorbeeld rekening worden gehouden bij de hervorming van het pensioenstelsel die nu gaande is en bij de vaststelling van de eigen bijdragen in het kader van de Wet langdurige zorg.

De jury koos hiermee voor een scriptie in de kern van de economische wetenschap. Desalniettemin wil de jury speciale waardering uitspreken voor de scriptie van Jacqueline Harding 'Incorporating Preference Information into Formal Models of Transitive Proxy Voting'. Deze scriptie is van zeer hoge academische kwaliteit en combineert verschillende

wetenschappelijke perspectieven: logica, filosofie, politicologie, wiskunde en computerwetenschappen. Omdat het onderzoek is gebaseerd op social choice modellen en niet op social welfare modellen zijn de raakvlakken met de economische wetenschap beperkt. Om die reden achten we de scriptie minder passend bij deze Jan Brouwer Scriptieprijs.

Prof. dr. B.E. (Barbara) Baarsma, hoogleraar toegepaste economie Universiteit van Amsterdam, directievoorzitter Rabobank Amsterdam

Prof. dr. K.P. (Kees) Goudswaard, hoogleraar economie en bijzonder hoogleraar sociale zekerheid Universiteit Leiden

Prof. dr. M. (Maarten) Lindeboom, hoogleraar algemene economie Vrije Universiteit

De jury vergaderde online op 9 december 2020 onder leiding van KHMW-directeur Drs. J.W. (Jan Willem) Baud, in de aanwezigheid van Prof. dr. R.B. Andeweg, secretaris geestes- en maatschappijwetenschappen KHMW en Drs. S. (Saskia) van Manen, secretaris KHMW (notulen).